

POSTANOWIENIE

17 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 17 stycznia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku Szpitala [...] SPZOZ w L.

z udziałem E.Z. i B.Z.

o umieszczenie w psychiatrycznym zakładzie opiekuńczo-leczniczym bez zgody ,

na skutek skargi kasacyjnej E.Z.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 1 marca 2023 r., sygn. akt III Ca 487/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 1 marca 2023 r, Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił apelację uczestniczki B.Z. od postanowienia Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z 27 lipca 2022 r., w sprawie z wniosku Szpitala [...] SPZOZ w L. o umieszczenie w psychiatrycznym zakładzie opiekuńczo – leczniczym bez zgody (pkt 1) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2).

2. W skardze kasacyjnej uczestnik E.Z., jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Podał, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna z uwagi na działanie Sądu Okręgowego stanowiącego kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego oraz z uwagi na fakt opuszczenia przez uczestniczkę szpitala.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Odnosząc się do powołanej przez skarżącego przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do

jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Skarżący nie przedstawił argumentacji pozwalającej na przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w powyższym rozumieniu.

W przedmiotowej sprawie skarżący nie zgadza się z wywodem przedstawionym w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego, ogranicza się jednak jedynie do przedstawienia własnej oceny rozstrzygnięcia. Poza ogólnym zanegowaniem stanowiska Sądu drugiej instancji skarga kasacyjna – w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem – nie zawiera argumentów pozwalających na przyjęcie, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, widocznego bez potrzeby głębszej analizy naruszenia przepisów prawa, które prowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sąd Okręgowy na moment orzekania (czyli na dzień 1 marca 2023 r.) przeprowadził właściwą analizę przepisów i dokonał prawidłowej oceny stanu faktycznego (przypomnieć tylko należy, że uczestniczka opuściła szpital w dniu [...]). Jak wskazuje zaś art. 398³ § 3 k.p.c podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Słusznie również zauważył to pełnomocnik wyznaczony z urzędu do sporządzenia skargi kasacyjnej przedstawiając opinię o braku podstaw do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej. W opinii zwrócono uwagę na brak podstaw do uznania, iż doszło do naruszenia prawa materialnego i przepisów proceduralnych. Zatem nawet przy tak istotnej zmianie okoliczności faktycznych po wydaniu orzeczenia sądu II instancji – jak ta występująca w przedmiotowej sprawie – skarga kasacyjna nie może być

traktowana jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń (umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej lub zmianę tych orzeczeń).

5. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

6. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

[a!]

(K.L.)

